

standing on the shoulders of giants

19/06/2011 | Marcel Schmeier M SEN | www.onderwijsgek.nl

Voordat de kinderen op school zijn, bereid ik mijn rekenles over klokkijken voor. We gaan vandaag de hele en halve uren leren.

Op www.klokrekenen.nl maak ik een werkblad dat ik afdruk en op mijn bureau leg.

Na de bel komen de kinderen de klas binnen en zien de werkbladen liggen op mijn bureau.: “Yes, gaan we dit doen meester? Kom eens kijken Achmed! Dit gaan we doen! Whajoo!”

Kinderen willen graag leren, nieuwe dingen aangeboden krijgen en daarmee oefenen totdat ze het zelf ook kunnen. Dat maakt hen trots, omdat ze zich competent voelen. We denken vaak dat kinderen herhalen en oefenen saai vinden. Dat komt omdat we het als volwassenen allemaal al kunnen. Dingen herhalen die we al lang kunnen is niet boeiend. Maar voor kinderen ziet de wereld er heel anders uit: er is nog zoveel te ontdekken en te leren.

Daarop aansluiten is de kunst. Herhalen vinden kinderen helemaal niet saai. Ze vinden het geweldig om dezelfde film nog een keer te zien: “Ja, die is leuk want die ken ik al!” of om een spelletje te spelen dat ze al kennen: “Meester gaan we nog eventjes dat spelletje van gisteren doen voordat we naar huis gaan?” Een werkblad met klokken of sommen vinden kinderen heerlijk om te maken.

Bovendien kan het herhalen in steeds nieuwe werkvormen worden gegoten. De les klokkijken bestaat niet alleen uit het oefenen op het werkblad, maar ook uit een instructie van 20 minuten. Ik vertel over mijn dag: wanneer ik opstond en hoe laat ik op school was.

Iedere keer zet ik de grote klassikale klok op het digibord. Daarna laat ik de kinderen de klok zetten op de genoemde tijden. Tot slot mogen kinderen vertellen hoe laat ze naar bed gaan: een ander kind moet dan de bijbehorende klok zetten. Zo zijn we samen op een leuke manier aan het oefenen met veel instructie. Ook ben ik in staat om directe feedback te geven: complimenteren, belonen en fouten herstellen.

Veel onderwijsvernieuwers pleiten voor het afschaffen van instructie. Sommigen gaan zelfs zo ver dat ze stellen dat leerkrachten wat van kinderen kunnen leren. Zo zat ik ooit in een zaaltje waar iemand vertelde dat het allemaal anders moest: zitten in groepjes, kinderen die van elkaar leren en vooral niet herhalen, want dat is een saaie en geestdodende activiteit.

Het verbazingwekkende was dat deze mevrouw zelf voor een beamerschermbestand stond en wij tegenover haar zaten (frontale instructie). Ze vertelde ons precies hoe het volgens haar allemaal zou moeten gaan in onze klassen (instructie). Ze herhaalde en benadrukte haar standpunten diverse malen (herhaling). Ik vond dit een wonderlijke vertoning: vernieuwing prediken terwijl je het op de oude manier aanbiedt. Blijkbaar is dit nu eenmaal de meest effectieve manier om een grote groep mensen iets te leren. Op internet zijn vele filmpjes te zien van onderwijsvernieuwers die het op dezelfde manier aanpakken.

De vernieuwers prediken een nieuw geloof: het constructivisme. Dit wordt geplaatst tegenover instructivisme. Constructivisten geloven dat kinderen vanzelf leren als ze maar in een contextrijke leeromgeving worden geplaatst. Kinderen construeren hun eigen kennis en leerproces in plaats dat ze leren van de expert.

Maar gezond verstand leert ons dat veruit de meeste kinderen nu eenmaal nooit uit zichzelf de wiskundige principes ontdekken die grote geesten als Pythagoras of Newton ontwikkeld hebben. Zelfs hoogbegaafden hebben voorbeelden en instructie nodig.

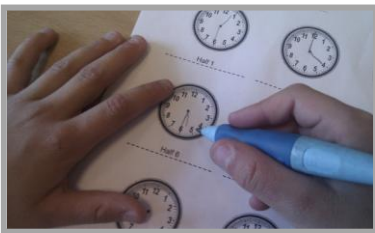
De staartdeling is ook een goed voorbeeld. Het is in honderden jaren geëvolueerd tot de meest effectieve aanpak om een deling op te lossen. Nu geloven veel constructivisten dat kinderen beter zelf kunnen schatten hoe vaak een getal in een ander getal past: de hapmethode. Dit is een compleet ineffectieve aanpak met een grote kans op fouten. Het gaat uit van het kind en niet van het cultureel erfgoed van de mensheid.

Het is arrogant om te denken dat dingen die uit jezelf komen beter zijn dan dingen die door vele generaties voor je verfijnd en effectief gebleken zijn. Onderwijs is de plek waar generaties elkaar ontmoeten en waar kennis wordt doorgegeven. Iemand die zelf nieuwe ontdekkingen wil doen, heeft eerst de basis nodig die giganten voor hem hebben gelegd.

Als je op de schouders van giganten staat, dan kun je ver kijken. Laat je de giganten op de schouders van kinderen staan, dan zien ze slechts wat binnen hun blikveld ligt. Ze zullen nooit zien hoeveel we als mensheid al bereikt hebben en waartoe we in staat zijn. Onderwijs moet kinderen helpen de vragen te stellen die zelf nooit zouden hebben bedacht. Onderwijs kan antwoorden geven die kinderen nooit zelf voor mogelijk hadden kunnen houden.

Het voortdurend op het kind gericht zijn, creëert burgers die denken dat de hele wereld om hen draait. Burgers die denken dat ze alles kunnen: iedereen is een Idol®. Helaas is de werkelijkheid weerbarstiger.

“Als je op de schouders van giganten staat, dan kun je ver kijken.”

Ik doe het digibord uit en deel de werkbladen uit. Terwijl ik een servicerondje door de klas loop, zie ik hoe Achmed* met de tong uit zijn mond de wijzers van de klokken tekent. Ik leg een hand op zijn schouder en zeg dat hij het prima doet.

Bronnen:

Zwaagstra, M.C., Clifton, R.A., Long, J.C. (2010). *What's wrong with our schools? And how can we fix them?* Lanham: Rowman & Littlefield Education.

Furedi, F. (2011). *De terugkeer van het gezag. Waarom kinderen niets meer leren.* Amsterdam: J.M. Meulenhoff bv.

Wikipedia. *Standing on the shoulders of giants*. Verkregen op 19-06-2011 via deze link:

http://en.wikipedia.org/wiki/Standing_on_the_shoulders_of_giants

* Naam en geslacht zijn fictief.